

Koordinator: Emily Halvorsen
Telefon: 468 50 786
E-post: rogaland@fnf-nett.no
www.fnf-nett.no/rogaland
Gamle Jåttåvågen 67, 4020 Stavanger

Rogaland fylkeskommune
Regionalplanavdelingen
v. Regionalplansjef Christine Haver

Stavanger, 30. mai, 2014

Natur- og friluftslivsorganisasjonene ønsker ny FINK

I februar inviterte FNF Rogaland til et dialogmøte med rådgivere i Regionalplanavdelingen og representanter fra organisasjoner som er med i forumet. Formålet var å drøfte gjeldende Fylkesdelplan for friluftsliv, idrett, naturvern, og kulturvern (FINK), hvordan den har blitt brukt og hvorfor det er behov for revidering. Vi er svært glade for at Fylkeskommunen har startet prosessen rundt planarbeidet og håper at minst alle de opprinnelige fagområdene inkluderes. En ny plan vil bli svært viktig for de frivillige organisasjonene og for friluftsrådene og vi ønsker at flest mulig i FNF får bidra aktivt med strategisk vinkling og gode forslag til handlingsplanene. Følgende innspill til oppstart er basert på diskusjoner på møtet og løpende FNF arbeid.

For Fylkeskommunen og for friluftsrådene har FINK vært det viktigste styringsredskapet for friluftsliv i Rogaland – både forvaltning av områder og for aktivitet. Bruken blant organisasjonene har variert men temakartene har vært viktige for flere av dem. FINK sin styrke bygger i stor grad på at de fire temaene var samlet. Utdrøftingene nå er de samme, men omfanget har økt og vi ser behov for en mer tydelig tilnærming. Det er svært viktig å inkludere alle fire tema videre samt tydelig adressere landskapsverdier fra kyst til fjell.

Det er behov for revidering av FINK som en regional plan

Vi trenger en ny plan for å kunne følge opp nye statlige og regionale retningslinjer og satsingsområder. Noen av disse er: Naturmangfoldloven, vannforskriften, økt vekt på nærmiljø og tettbygde områder, Regionalplan for folkehelse, ny idrettsmelding (med mye fokus på friluftsliv), nasjonal folkehelseplan, nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv, og, ikke minst, strategier for sambruk av naturen grunnet økt og mer differensiert aktivitet (friluftsliv, idrett, kultur, selvorganisert, næringsvirksomhet, transport osv.). I tillegg er også en ny friluftsmelding varslet og andre varslede nasjonale føringer kan ha stor innvirkning på naturmangfold og behov for mer aktivt/strategisk vern av visse områder f.eks. resterende INON. Andre regionale planer er utilstrekkelig for å adressere disse temaene og må heller

FNF er et samarbeidsforum for natur- og friluftslivsorganisasjoner. I Rogaland representerer organisasjonene ca. 50 000 medlemskap og nesten 500 årsverk frivillig arbeid. 19 er med: Stavanger Turistforening, Haugesund Turistforening, Norges Jeger og Fiskerforbund–Rogaland, Norges speiderforbund Vesterlen krets, Rogaland KFUK-KFUM speidere, Haugaland KFUK-KFUM speidere, Norsk Ornitologisk Forening avd. Rogaland, Norsk Botanisk Forening Rogalandsavd., Sykklistenes Landsforening Sør-Rogaland, Rogaland Orienteringskrets, Stavanger Kajakklub, Haugesund Kajakklubb, Sørmarkas Venner, Stavanger Rugler Ro og Råseillag, Gandsfjord Seilforening og friluftsrådene; Ryfylke, Dalane, Jæren, og Vest. FNF Rogaland arbeider på fylkesnivå og har i tillegg to lokale fora, FNF Stavanger og FNF Haugalandet.

forholde seg til og brukes sammen med en revidert FINK. Vi trenger politisk forankring via planen for å kunne adressere føringene og økende utfordringer i form av økt press på arealene og trusler mot alles helse.

Vi ser et stort behov for rolleavklaring på flere nivå. Viktigst, til å begynne med, blir en avklaring mellom fylkesmann og fylkeskommune og sørge for realistiske handlingsplaner og forpliktende samarbeid. Vi ønsker at den nye planen blir brukt enda mer og av flere både blant organisasjoner og i samarbeid med kommuner.

Kunnskap må prioriteres

Et av hovedsatsingsområdene for natur på landsbasis er å kartlegge friluftslivsområder i hver kommune både nært og til utfart. Til nå har vi ikke hatt et offisielt system for dette og en nasjonal database som kan brukes i plansaker. Mye gjenstår også når det gjelder naturmangfold og landskapsverdier. Foreslått industrialisering av naturen, bla. med nye kraftverk, har demonstrert hvor lite kunnskap vi har om store deler av norsk natur. Kartlegging og karakterisering bør være høyt prioritert i en ny plan. FNF ønsker å ta del i arbeidet og bistå kommuner og fylkeskommune. Mekanismer for å oppfordre til samarbeid kan være på plass i en regional plan. Egne kapitler bør adressere slike virkemiddel.

Behov for langsiktige grenser for naturområdene og formidling om naturverdiene

På samme måte som det er ønskelig med langsiktige grenser for landbruksområder, mener vi at det er nødvendig med slike langsiktige grenser for friluftsliv og natur. De større kommunene opplever at de nære naturområdene stadig skrumper, og ser nå behovet for 'markagrenser' og områdeplaner. Motivet er folkehelse og levekår men også for å bevare naturmangfold i nærområdene. Kunnskap blant folk flest er begrenset og vi trenger en regional strategi for formidling av verdiene for å oppnå aksept og varig effekt.

Økonomiske og andre virkemidler må vies et eget kapittel

Noen av temaene som bare delvis ble fulgt opp i gjeldende plan må føres videre. Dette gjelder spesielt partnerskapskonseptet. For at dette skal fungere må også de økonomiske og juridiske virkemidler adresseres spesifikt og vi foreslår derfor et eget kapittel vies dette. Oppfølging må også sikres via periodisk evaluering av måloppnåelse, faste kontrollpunkt regelmessig revisjon av planen. FNF organisasjonene foreslår og ønsker å delta i faste revisjonsmøter.

Kan brukes som bestillingsverktøy og motivasjon for bredt samarbeid

Vi vil også oppfordre Fylkeskommunen til å bruke en ny plan delvis som et bestillingsverktøy både overfor kommuner, organisasjoner, friluftsråd og som partnerskap ved tildeling av midler. Planen bør også adressere privat sektor med regionale interesser og som er avhengig av intakt natur og landskap. Kommersiell aktivitet i naturen går nye veier og det blir viktigere med samarbeid og/eller rolleavklaring med myndigheter og frivillige organisasjoner. Et annet felt der vi ser behov for økt samarbeid er i pedagogisk virksomhet. Flere organisasjoner samarbeider med skoler om læring i friluft. Barn og ungdom som får slike tilbud er blant de få heldige. Det burde ikke være slik – alle må med. Vi etterlyser systematisk opplæring av lærere i å bruke naturen og uteområder til daglig i undervisning på alle trinn og i flest mulig fag.

Representantene fra de frivillige organisasjonene og friluftsrådene mener at det er stort behov for en ny plan. En rullering har vært etterspurt i flere år. Fylkeskommunen er i gang med å utarbeide flere regionale planer som adresserer arealbruk. I tillegg får vi en ny regional kulturplan som vil inkludere noe om friluftslivsaktivitet. Men, ingen av disse andre planene taler naturens og landskapets sak slik FINK gjør. FNF organisasjonene mener derfor at en ny regional plan som adresserer behovet for naturmangfold, verdsetter urørt natur og verdien for friluftsliv og naturopplevelse, herunder kulturminner og landskap, er essensiell.

Vi har de samme utfordringene nå som da arbeidet med FINK ble startet. Endringene er at politikken og retorikken har tilspisset seg og grupperer seg etter temaene klima, livsstilsykdommer og økende helseforskjeller. Dette går spesielt ut over landskap, naturmangfold og de nære grøntområdene. Arbeid for å stanse disse tapene har aldri vært viktigere. Vi er derfor utålmodige og ser fram til å bli involvert i planarbeidet så snart som mulig.

Med vennlig hilsen
For Arbeidsutvalget i FNF Rogaland

Emily Halvorsen (sign.)
Koordinator

Kopi:
Deltakere på dialogmøtet fra Regionalplanavdelingen og FNF Rogaland